

POSTANOWIENIE

Dnia 20 października 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Antoni Górski (przewodniczący)

SSN Dariusz Dończyk (sprawozdawca)

SSN Hubert Wrzeszcz

w sprawie z powództwa J. J.
przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi Rejonowemu w G.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 20 października 2011 r.,
zażalenia powoda
na postanowienie o kosztach procesu zawarte w punkcie drugim wyroku
Sądu Apelacyjnego
z dnia 10 listopada 2010 r.,

- 1) oddała zażalenie;
- 2) zasądza od powoda na rzecz pozwanego Skarbu Państwa – reprezentowanego przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa kwotę 300 (trzysta) zł tytułem kosztów postępowania zażaleniowego;
- 3) oddała wniosek pełnomocnika powoda o zasądzenie na jego rzecz od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu zażaleniowym.

Uzasadnienie

W punkcie trzecim (III) wyroku z dnia 10 listopada 2010 r. Sąd Apelacyjny zasądził od powoda – J. J. na rzecz pozwanego Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 2 700 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

W zażaleniu na to postanowienie powód wniósł o jego uchylenie i przekazanie sprawy, w tym zakresie, Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania, podnosząc naruszenie przez ten Sąd art. 102 k.p.c. przez jego pominięcie, co skutkowało zasądzeniem od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego, mimo że ze względu na szczególną sytuację osobistą i materialną powód nie powinien kosztów tych ponosić.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 102 k.p.c., w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Trafnie wskazał Sąd Apelacyjny, że regulacja ta jest odstępstwem od przewidzianej w art. 98 § 1 k.p.c. zasady odpowiedzialności za wynik procesu, a więc stanowi rozwiązanie szczególne, niepodlegające wykładni rozszerzającej. W konsekwencji art. 102 k.p.c. powinien być stosowany jedynie w wyjątkowych okolicznościach, które pozwalają na przyjęcie, że przełamanie zasady określonej w art. 98 § 1 k.p.c. jest ze względu na te okoliczności zasadne i usprawiedliwione.

Taka sytuacja w sprawie nie występuje. Zasadnie bowiem przyjął Sąd Apelacyjny, że sprawa ma charakter typowy, nie jest szczególnie skomplikowana pod względem faktycznym i prawnym, a powód korzystał z pomocy profesjonalnego pełnomocnika, z którym powinien skonsultować celowość wytoczenia, a następnie popierania powództwa, mając na uwadze także możliwe dla niego konsekwencje majątkowe wynikające z popierania nieuzasadnionego powództwa. Za przyjęciem szczególnego wypadku, uzasadniającego rozliczenia kosztów według art. 102 k.p.c., nie może przemawiać wyłącznie okoliczność, że powód jest osobą

pozbawioną wolności, gdyż jest to następstwem popełnienia przez niego czynu, za który sam jest odpowiedzialny. Pozbawienie wolności, będące następstwem skazania określonej osoby za popełnienie przestępstwa, nie jest okolicznością, która samodzielnie uzasadnia odstępianie od zasady rozliczania kosztów procesu przewidzianej w art. 98 § 1 k.p.c. Nie można także z góry zakładać, że stan majątkowy powoda nie ulegnie w przyszłości poprawie, skoro po odbyciu kary pozbawienia wolności będzie on miał możliwość podjęcia odpowiednich starań w celu poprawy swojej sytuacji majątkowej.

Z tych względów zażalenie podlegało oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3, art. 99 w zw. z art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c. przy uwzględnieniu przepisów § 12 ust. 2 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 3 i § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.) oraz art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz.U. Nr 169, poz. 1417 ze zm.).

Sąd Najwyższy oddalił wniosek pełnomocnika powoda o przyznanie na jego rzecz kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu zażaleniowym, albowiem wniosek o zasądzenie od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, niezawierający – zgodnie z § 16 wymienionego wyżej rozporządzenia – oświadczenia, że żądane koszty nie zostały zapłacone w całości lub w części, podlega oddaleniu, jako nieuzasadniony (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 października 1998 r., II CKN 687/98, OSNC 1999, nr 3, poz.63).